

3
IAC. SIMANCÆ
PACENSIS
EPISCOPI,

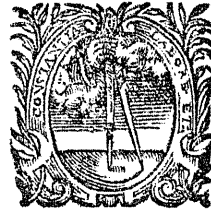
DE DIGNITATE
EPISCOPORVM
Summarium.



ANTVERPIÆ
Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXV.

3
IAC. SIMANCÆ
PACENSIS
EPISCOPI,

DE DIGNITATE
EPISCOPORVM
Summarium.



ANTVERPIÆ
Ex officina Christophoti Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXV.

PRÆFATIO.

NE ignorantiam prætexere queant ij, qui honorem debitum non præstant episcopis; & ve inflati & carnales homines, qui eos scienter contemnuunt, confundantur & respiciant; breuiter & succinctè multa collegi, quibus facillè quiuis intelligat, quanta sit episcoporum dignitas, & quali sit honore afficienda. qua quidem non solum Pontifices maximi decorantur, sed etiam Omnipotens Deus, Christus redemptor noster, ab apostolorum principe in epistola priorè, cap. 2. nominatur, his ipsis verbis: Erati sicut oues errantes: sed conuersi estis nunc ad pastorem & episcopum animarum vestrarum. Atque hæc quidem hæctenus, nunc ad rem.

DE

EPISCOPORVM DIGNITAS
non est inuentionis humanæ, sed institutionis diuinæ. Cap. 1.



PAULVS apostolus apud Lucam euangelistam, Attēdire (inquit) vobis, & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit episcopos, regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo. Act. 20.

Sanctus Ignatius epist. 3. Episcopus non ab homine, sed à Deo habet promotionem.

Anacletus Papa martyr epist. 3. Sacerdotum ordo bipartitus est, sicut Dominus illum instituit, episcoporum & presbyterorum.

Diuus Iacobus ab ipso Domino ordinatus fuit in episcopum, vt Clemens lib. primo recognitionum est auctor.

Sanctus Augustinus lib. de quæstionibus veteris & noui testamēti, ait Christum Dominum priusquam in cælos ascenderet, eleuatis manibus apostolos benedixisse, eoque episcopos instituisse.

Denique concilium Tridentinum declarat, episcopos à Christo, & Spiritu sancto institutos esse, atque ab ipso potestatem habere; scilicet. 23. can. 6.

A 2

EPI-

4 DE DIGNITATE
EPISCOPI SVNT LEGATI

Christi & eius locum tenētes. cap. 2.

Petrus apostolus dixit: Zachēum vobis ordinavi Episcopū, quem quasi Christi locum seruantē honorare debetis, obediētes ei ad salutem vestram: quod sanctus Clemens retulit lib. 3. Recognitionum.

Idem Clemens epistola 3. Omnis Pontifex sacro chrismate perunctus, & in ciuitate constitutus, charus, & pretiosus hominibus oppidō esse debet: quē quasi Christi locum tenentem honorare omnes debent.

Diuus Anacletus epistola 2. Episcopi à Christo missi sunt, & eius funguntur legatione.

Euaristus Papa epist. 2. Sacerdotes vice Christi legatione funguntur in ecclesia, & sicut ei sua est cōiuncta sponsa, hoc est ecclesia; sic episcopi iunguntur ecclesie vniciueque pro portione sua.

Eusebius Papa epist. 3. Caput ecclesie Christus est: Christi autem vicarij sacerdotes (id est episcopi) sunt, qui vice Christi legatione funguntur in ecclesia.

Clemens quintus: Episcopi dicuntur sanctissimi, & Christi legati existunt, clem. 1. §. nec super de pœnis.

EPISCOPI SVNT ANGELI, ET
oculi Domini, clauēs ecclesie, atque columnæ. Cap. 3.

SACER

EPISCOPORVM. 5

SACER Dionysius lib. De ecclesiastica hierarchia, cap. 7. parte 3. Diuinus antistes, vt scripta diuina testantur, interpres est diuinorum iudiciorum, angelus enim est Domini Dei, rerum omnium præpotentis.

Diuus Clemens epist. 1. Petrus apostolus episcopos, clauēs ecclesie, & oculos Domini esse dicebat.

Pius Papa: Episcopi à Deo sunt iudicandi, qui eos sibi oculos elegit.

Clemens quintus: Episcopi spirituales sunt patres, nostrique fratres, & coepiscopi, columnæ comprobantur ecclesie, clem. 1. §. nec super de pœnis.

EPISCOPORVM VNVS EST
ordo. Cap. 4.

SANCTVS Anacletus epist. 3. Episcoporum ordo est vnus, licet sint, qui primates aut patriarchæ vocentur.

Idem ibidem: Amplius quàm duos ordines, episcoporum scilicet, & sacerdotum nec nobis à Deo collati sunt, nec apostoli docuerunt. episcopi autem apostolorum, presbyteri septuaginta discipulorum locum tenent.

Beatus Damasus in epist. de chorepiscopis: Ordines sunt duo tantum primi in ecclesia, id est apostolorum, & septuaginta discipulorum.

Cyprianus lib. de vnitatem ecclesie: Episcopatus

scopatus quidem vnus est, cuius à singulis in solidum pars tenetur.

Isidorus lib. 7. etymologiarum: Episcoporum ordo quadripartitus est, id est, in patriarchis, archiepiscopis, metropolitibus, atque episcopis; sed omnes episcopi nominantur: priuato autem nomine quidam vtuntur propter distinctionem potestatum, quam singulariter acceperunt. c. clericos. 21. distinct.

EPISCOPI SUNT VERI
apostolorum successores. Cap. 5.

SANCTVS Clemens epist. 1. Episcopos vicem apostolorum gerere Dominum docuisse Diuus Petrus dicebat.

Idem confirmat beatus Anterus in epist. ad episcopos Bæticae.

Anacletus Papa epist. 2. Apostolis decedentibus, in locum eorum successerunt episcopi.

Idem Diuus epist. 3. Episcopi apostolorum locum tenent.

Vrbanus Papa epist. de rerum communiōe: Episcopi locum tenent apostolorum c. vlti. 68. distinct.

Eusebius Papa epistola. 3. Manus impositionis Sacramentū magna veneratione tenendum est, quæ ab aliis perfici non potest, nisi à summis sacerdotibus; neque à tempore apostolorum ab aliis, quam ab illis, qui eorum

eorum locum tenent, vnquam perfici potest aut fieri debet.

Beatus Cyprianus semel & iterum ait, episcopos esse apostolorū successores; epist. 42. & epist. 65.

Diuus Hieronymus epist. 54. A pud nos apostolorum locum episcopi tenent.

Beatus Augustinus in psal. 45. explicans verba illa, pro patribus tuis nati sunt tibi filij; pro apostolis constitutos esse episcopos tradit.

Damasus in epist. de chorepiscopis: Solis apostolis, eorumque successoribus proprius est officij, tradere Spiritum sanctum.

Sanctus Gregorius in euangelia, homil. 26. Horum profectò nūc in ecclesia episcopi locum tenent, ligandi atque soluendi auctoritatem suscipiunt, qui gradum regiminis fortiuntur.

Beda lib. 3. in euangelium Lucae, cap. 5. Duodecim apostolos episcoporum formam exhibere simul, & demonstrare, nemo est qui dubitet.

Isidorus lib. 2. de ecclesiasticis officiis, ca. 5. Apostolis successerunt episcopi, qui sunt constituti per totum mundum in sedibus apostolorum.

Diuus Tho. in. 2. ad Cor. cap. 1. lectione 1. Soli apostoli electi & missi sunt principaliter à Christo: alij autem discipuli nō missi

sunt principaliter, sed secundariò: & inde est, quòd apostolis succedunt episcopi, qui habent specialem curam gregis Domini; alij autem sacerdotes succedunt septuaginta duobus discipulis, qui gerunt vices commissas sibi ab episcopis.

Demum patres omnes in còcilio Tridentino declararunt, Episcopos in apostolorum locum successisse. sess. 23. cap. 4.

Sed quamuis hæc ita sint, non desunt aliqui, tribuètes presbyteris Cardinalibus octo vncias huius hæreditatis, quos iure, ac merito refellit noster Soto; quia nec iure diuino, nec ecclesiasticis traditionibus, nec sanctorum auctoritate, neque conciliorum, aut pòtificum decretis ea opinio fulciri potest, in lib. 4. Sententiarum distinct. 24.

EPISCOPOS ESSE PRESBYTERIS omnibus superiores. Cap. 6.

SACER Dionysius ecclesiasticæ Hierarchiæ cap. 5. Est igitur pontificatus ordo, qui perficiète vi præditus, munera Hierarchiæ, quæ perficiunt, secretus à cæteris ac cù delectu exequitur. & post aliqua: Demòstratù est igitur pontificù quidem ordinè, vim perficièdi habere, ac re perficere: sacerdotù autè illustrandi vim habere, atque lucem afferre.

Sactus Ignatius epist. 6. Principes subditi estote Cæsari, milites principibus, diaconi presbyteris, presbyteri verò & diaconi, atq; omnis

omnis clerus simul cum omni populo, & militibus, atque principibus, sed & Cæsare, obediant episcopo.

Diuus Augustinus epistola 19. Secundum honorum vocabula, quæ iam ecclesiæ vsus obtinuit, episcopatus presbyterio maior est.

Idipsum planè fatetur magnus ille presbyter Hieronymus, qui in multis epistolis ad Augustinum scribit, Domino verè sancto, & beatissimo Papæ Augustino Hieronymus in Domino salutem. & in vna illarum inquit: Vale mi amice charissime, ætate fili, dignitate parens, epist. 92.

Et, vt alia omittam, concilij Tridentini hæc sunt verba. Sacrosancta synodus declarat, præter cæteros ecclesiasticos gradus, episcopos, qui in apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipuè pertinere, & positos (sicut apostolus ait) à spiritus sancto, regere ecclesiam Dei, eosque presbyteris superiores esse, ac Sacramentum confirmationis conferre, ministros ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quatum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent, sess. 23. ca. 4.

Nec solum aliis presbyteris, sed etiam illis, qui titulos in vrbe habebant, episcopi olim fuere antelati, vt videre licet in omni-

bus synodis Romæ habitis à tempore sancti Siluestri. vide cap. præsul. 2. quæst. 4. & c. cum apostolus. de censibus. & Onuphrium Panuinum, lib. de episcopatibus, titulis, & diaconis cardinalium.

EPISCOPI SVNT IN
culmine dignitatum.

Cap. 7.

BEATVS Ambrosius lib. de dignitate sacerdotali, cap. 2. Honor, & sublimitas episcopalis, nullis poterit comparationibus adæquari: si regum fulgore compares, & principum diademati, longè erit inferius, quàm si plumbi metallum ad auri fulgorem compares.

Idem cap. 3. Nihil in sæculo sublimius episcopis reperiri potest. & post aliqua: Nihil est episcopo excellentius.

Eusebius Papa epistola 3. Manus impositionis Sacramentum ab aliis perfici non potest, nisi à summis sacerdotibus; neque ab aliis quàm ab illis, qui apostolorum locum tenent, perfici potest.

Sicetiam Rabanus episcopos appellat summos sacerdotes. c. nouissimè, de conf. distinct. 5.

Melchiades Papa vocat episcopos pontifices summos. c. de his, de consecra. dist. 5.

Vrbanus Papa epist. de rerum cõmunionè: Quòd autè sedes episcoporum in ecclesiis ex-

sis excelsæ constitutæ, & præparatæ inueniuntur in throno, speculationè, & potestatem iudicandi, & soluendi, atque ligandi à Domino sibi datam materiem docent.

Diuus Hieronymus ad Augustinum sanctum episcopum: Tu qui iuuenises, & in pontificali culmine constitutus, doceto populos, & nouis Africæ frugibus Romana tecta locupletato. epist. 89.

QVIBVS VERBIS HONORABANT
episcopos summi pontifices. Cap. 8.

VETVSTISSIMI, & sanctissimi Romani pontifices per trecetos quinquaginta continuos annos scribere solebant ad ceteros episcopos his verbis; Dilectissimo fratri, vel charissimo fratri. vt passim inuenies in epistolis sancti Euaristi, & sancti Leonis, & aliorum omnium, qui per id temporis interuallum fuere summi pontifices, ab anno Domini 96. vsque ad annum 460.

Quidam verò illorū simul coniungebant eadem verba scribentes, charissimis, & dilectissimis fratribus: vt videre est in epistolis sanctorum Telesphori, Cornelij, Felicis & Pelagij secundi, qui fuit electus anno Domini 579.

Alij eos appellabant fratres, & coepiscopos, vt Callistus, Cornelius, Sixtus, 2. Felix, Marcellinus, Siluester, Leo magnus, & sanctus Siritius, qui scribit, dilectissimis fratri-

bus, & coepiscopis: & Innocentius primus episcopus Hispaniæ dulcissimis fratribus.

Creuit etiam honor ille non solum per eadem tempora, sed etiam per multa sequentia: his enim verbis scripserunt.

Reuerendissimo fratri, & coepiscopo Aurelio Damasus.

Reuerendissimis, atque dilectissimis fratribus Athanasio, & vniuersis Ægyptiorum episcopis Felix 2. in Domino salutem.

Domini sanctissimis, & Deo amantissimis vniuersis episcopis Liberius episcopus in Domino salutem.

Innocentius primus ad Iohannem Chrysoptomum; Frater reuerendissime. epist. 29.

Bonifacius secundus ad episcopum Alexandrinum: Deus te incolumem custodiat reuerendissime frater.

Reuerendissimo fratri Valerio episcopo Iohan. 2. qui fuit electus anno 532.

Reuerendissimo fratri episcopo Dauid Benedictus in Domino salutem: is fuit eius nominis primus electus anno 575.

Diuus Gregorius in præfatione moralium Leandrum nostrum vocat reuerendissimum & sanctissimum fratrem, & coepiscopum.

Idem epistola ad regem Recaredum: Reuerendissimo viro fratri, & coepiscopo nostro Leandro, epist. 126. lib. 7.

Idem

Idem Diuus in responsionibus ad episcopum Cantuariensem: Reuerendissimo fratri Augustino episcopo.

Idem sanctissimo fratri Secundino episcopo, Gregorius seruus seruorum Dei.

Idem reuerendissimos fratres, & coepiscopos nostros, lib. 2. epist. 39. & eodem lib. Sanctissimo fratri meo, epist. 91.

Et alibi, vir reuerendissimus Passiuus frater, & coepiscopus noster, lib. 7. epist. 13.

Idem reuerendissimo fratri Felici episcopo, lib. 12. epist. 31. fuit autem electus anno 590. & sedit annos 13. cum dimidio.

Sanctus Martinus 1. in concilio Lateranensi dixit: Stephanus reuerendissimus Dorensis episcopus: fuit electus anno 647.

Idem in eodem concilio suggestionem reuerendissimorum episcoporum: quod sepe repetit.

Gregorius 2. Vniuersis reuerendissimis, & sanctissimis fratribus coepiscopis, epistola 2. & in aliis duabus, Reuerendissimo, & sanctissimo fratri Bonifacio coepiscopo: fuit electus anno 716.

Gregorius tertius duabus epistolis, Reuerendissimo, & sanctissimo fratri Bonifacio coepiscopo; electus anno 731.

Zacharias quater reuerendissimo, & sanctissimo Bonifacio.

Iohannes secundus in epistola Inter claras. C.

14 DE DIGNITATE
ras. C. de summa trinitate: Hipatium at-
que Demetrium sanctissimos viros, fratres,
& coepiscopos meos.

Et alibi Zacharias episcopus seruus ser-
uorū Dei, reuerēdissimo, sacratissimo Theo-
doro episcopo ecclesie Ticinensis. c. Picta-
rium. 30. quaest. 3. fuit electus anno 741.

Adrianus secundus in epistola ad Basi-
lium imperatorem: Donatum sancte eccle-
sie Hostiensis, & Stephanum ecclesie Nepe-
sinæ reuerendissimos episcopos, electus fuit
anno 867.

Nec est prætereundus sanctus Iulius pri-
mus, qui in Synodo Romana ad episcopos
loquens, dixit beatissimos fratres.

Et Leo magnus ad episcopos Beticæ: Do-
minis fratribus, merito beatissimis, in Chri-
sto venerabilibus. epistola 94.

Nicolaus 1. omnibus sanctissimis, &
reuerendissimis patriarchis, metropolitibus, &
reliquis episcopis. fuit electus anno 858.

Cum exularet ab Anglia S. Anselmus
archiepiscopus Cantuariensis, & in Urbem
veniret, Urbanus 2. (qui fuit electus anno
Domini 1088.) eum prostratum erexit, &
in sella sedere fecit, & in cōuentu nobilium
in processibus, in stationibus semper
vbique à Papa secundus erat, vt in eius vita
relatum est. lib. 2.

DE

EPISCOPORVM. 15
DE ALIIS VERBIS HONO-
rificentissimis. Cap. 9.

SANCTVS Leo 1. ad episcopos Italiae
epistola 2. Effecta certior sanctitas vestra so-
licitius agere dignetur.

Diuus Gregorius episcopo Tonello: In
nostra mente vestra magnitudo, & cætera
lib. 7. epistola 77.

Idem Diuus Desiderio episcopo Gallie:
Cum inter multa bona, quæ nobis de ma-
gnitudine vestra. 12. cap. 5.

Idem Gregorio episcopo Italiae: Bonita-
tem vestræ excellentiæ. lib. 1. epist. 22.

Idem vniuersis episcopis per Italiam: Ex-
cellentiam vestram valde diligo. lib. 2. c. 67.

Idem Pantaleoni episcopo Africae: Ex-
cellentie vestræ non habetur incognitum.
lib. 3. epistola 32.

Idem Venantio episcopo Patricio: Excel-
lentiæ vestræ electionem. lib. 11. epist. 14.

Euaristus epistola prima: Dilectissimis fra-
tribus vniuersis episcopis; filij charissimi &
merito illustres.

Diuus Gregorius quatuordecim epistolis
episcopis loquens inquit, sanctitas vestra.

Anastasio episcopo Antiocheno: Suscepi
epistolas dulcissimæ mihi, atque suauissimæ
sanctitatis vestræ. epist. 81. li. quarti, & epist.
37. li. 3. epist. 90. lib. 4. epist. 119. li. 5. & 136.

Idem Diuus Dono episcopo Messanen-
si, ideo

si, ideo sanctitas vestra lib. 5. epistola 139.
& epistola 160. & lib. 6. epistola 172. &
epistola 178. & epist. 188.

Idem Eugenio episcopo Alexandrino:
Suauissima mihi sanctitas vestra. & ad alios
episcopos libro sexto epistola 201. lib.
7. epistola 30. & epistola 32. & eodem lib.
parte 2. epist. 7.

Idem Leandro episcopo Hispalensi, San-
ctitatis tuæ suscepi epistolam. & post ali-
qua: Sanctitas vestra. epist. 125. lib. 7.

Damasus & cæteri episcopi Romæ con-
gregati dilectissimis fratribus in Illyrio con-
stituris episcopis in Domino salutem: cre-
dimus sanctitatem vestram: quadam in
epistola.

Innocentius ad synodum Mileuitanam:
Multis uti possemus exemplis, nisi scire-
mus sanctitatem vestram ad plenum scri-
pturas omnes scire.

Beatus Gregorius Sebastiano episcopo
Risiniensi: Quamuis nulla merui beatitudi-
nis vestræ scripta suscipere. lib. 1. epistola
27. & ad alios epistola 4. epistola 7. epist.
25. eiusdem lib.

Idem Iohanni episcopo Rauennæ: Quod
scriptis vestræ beatitudinis minime respon-
di: lib. 2. epist. 32. & ad alios episcopos lib. 6.
epist. 192. & lib. 7. epist. 3.

Idem Eugenio episcopo Alexandrino: San-
ctissima

ctissima vestra beatitudo: lib. 7. epist. 29.

Damasus ad episcopos Africanos: Apo-
stolicis vestra beatitudo visceribus comota
nos horrata est.

Nicolaus 2. in sexta synodo Romana di-
xit: Nouit beatitudo vestra dilectissimi fra-
tres, & coepiscopi. c. in nomine. 23. distin.
fuit electus anno 1059.

Vides ut summi Pontifices non adulâtes,
sed episcopalem dignitatem iustè honoran-
tes, episcopis scripserint, reuerendissimos, ac
sanctissimos sapius eos nominantes: atque
adiecerint magnitudo vestra, excellētia ve-
stra, sanctitas vestra, beatitudo vestra. quæ
omnia ad honorem ipsorum non parum
faciebant, cum & ipsi summi Pontifices epi-
scopi sint, & episcoporum, atque adeo eccle-
siæ militantis caput.

VALDE ESSE HONORANDOS EPI-
scopos etiam à principibus laicis. Cap. 10.

DIVVS Clemens epistola 1. ad Iaco-
bum fratrem Domini: Omnes, inquit, prin-
cipes, & cunctos homines episcopis obedire,
& capita sua submittere, diuus Petrus præ-
cipiebat. c. omnes de maior. & obed.

Idem Clemens lib. 2. constitutionum
apostolicarum cap. 11. O episcope, stude
munditia operum excellere, cognoscens lo-
cum, ac dignitatem tuam tanquam locum
Dei obtinens, eo quod præes omnibus, do-
minis

minis, sacerdotibus, regibus, principibus, patribus, filiis, magistris, atque subditis simul omnibus.

Idem cap. 30. Episcopus est post Deum pater vester: is princeps, & dux, & rex vester; denique is terrenus Deus post Deum, cui à vobis honor debetur.

Et cap. 38. Episcopos esse principes, & reges vestros putatote. & paulo post: Quāto anima corpore est excellentior, tantum sacerdotium regno præstat; ideo episcopum diligere debetis vt patrem, timere vt regem, honorare vt dominum.

Sanctus Ignatius epistola 6. præcipit, vt presbyteri, & diaconi, & omnis clerus, & populus, & milites, & principes, & Cæsar ipse, obediant episcopo.

Idem Diuus epistola 7. Ego dico honorate Deum auctorem omnium, & Dominum; episcopum autem tāquam principem sacerdotum, imaginem Dei ferentem; principatum quidem secundum Deum, sacerdotium verò secundum Christum: post honorare oportet etiam regem.

Sanctus Gregorius Nazianzenus oratione 15. Quid autem de vobis dicemus principes, & in potestatibus constituti? Num sermonē suscipitis liberū? & quòd lex Christi vos meę potestati, meoq; subiecit tribunali? imperamus enim & ipsi, addo imperio maiori, &

iori, & perfectiori. aut oportet potius vt spiritus subdit carni? cælestiaq; terrestribus?

Clemens quintus: Episcopi dicuntur sanctissimi, Christi legati existunt, spirituales sunt patres, nostriq; fratres, & coepiscopi: columnæ comprobatur ecclesiæ. Clem. 1. §. nec super, de pœnis.

Sanctus Gregorius ad Mauritium Augustum: Quid ergo mirū, si illos vestra pietas dignatur honorare (id est episcopos) quibus in suo eloquio honorem tribuens, eos aut angelos, aut Deos ipse etiam appellat Deus. lib. 4. epist. 75.

DE IMPERATORE CONSTANTINO. Cap. 11.

AB exordio ecclesiæ Christi, principes Catholici verbis & factis semper ostenderunt, quantum episcopis tribuendum sit. ac primum Constantinus ille magnus ingressus locum, in quo episcopi conuenerant ad concilium Nicænū celebrandū, in medio conuentu erectus constitit: ac cum parua quedā sella ex auro fabricata illi esset loco posita, non prius confedit, quàm episcopi ad id inuissent. vt est apud Eusebium lib. 3. de vita eiusdem, cap. 10.

Hæc eadem referens in historia ecclesiastica Socrates lib. 1. capite 5. inquit: Simulatque aduentauit, in media turba erectus constitit; nec prius assidere voluit, quàm episc-

episcopi, ut ita faceret, innuissent. tanta enim reuerentia & pudor imperatoris animo erga illos viros infedit.

Theodoritus quoque (lib. 1. cap. 7.) ita scribit: Sella parua in medio posita, (istud enim sibi permitti ab episcopis postulauerat) confedit: & omnis diuinus ille coetus se pariter in sedibus collocauit. quod Nicephorus quoque memorat, lib. 8. cap. 16. & Eusebius repetit lib. 3. historie eccle. cap. 10.

Nec solum supradictos, sed etiam episcopos alios, ut patres, imò verò ut Dei prophetas, omnino honorificè reuerebatur, ut idem Eusebius in eadem historia memoriae prodidit. lib. 3. cap. 22.

Idem Constantinus, cum episcopos nonnullos conuiuio excepisset, ipse se episcopum appellauit, his ferè verbis, Vos intra ecclesiam, ego extra ecclesiam à Deo episcopus constitutus sum. que verba se ab eo audiuisse ait Eusebius lib. 4. de vita Constantini capite 4. & postea scribit, omnes episcopos conuiuio excepit, maximumque eis honorem detulit. eodem libro, cap. 46.

Idem Imperator semper episcopos secum retinebat, etiam cum in bellum proficisceretur. quod reges Hispaniæ facere quoque solebant, ut ex nostrarum historiis liquiddò perspicitur. de Constantino autem Eusebius, lib. 4. de vita eiusdem ca. 56. De
expe-

expeditione, inquit, cum episcopis, quos secum habebat, comunicabat: existimàs oportere, ex his aliquos ad pietatis officia maxime idoneos, perpetuo sibi adesse. illi verò libèter quidem sequuturos se, nec vestigiū ab eo discessuros, sed vnà militiam obituros, & apud Deum supplicibus votis se pugnatos recipiebant. hac ille voluntatum & studiorum professione vehementer delectatus, totius expeditionis quasi vestigia eis expressit, ac ad bellum illud fuscipiendum, tabernaculum interim ad ecclesiæ similitudinem magnificentia faciendum curauit, in quo Deo, victoriarum datori, ipse cum episcopis supplicaret.

Ex multis episcopis, quos simul excepit conuiuio Constantinus, alij cum ipso imperatore in mēsa accubere, alij prope valuas triclinij vtrinque assederunt, auctore Eusebio, libro 3. de vita eiusdem, cap. 14.

Id ipsum plenius narrat Nicephorus his verbis: Ad epulum Constantinus synodum Nicænam inuitat: & toris plurimis ordine suo collocatis, eodem in loco excepit: multisque & sermonibus & donis honorificentiam & liberalitatem erga illos declarans, præclarissimos quosque eorum mensæ suæ adhibet; quorum quidem, cum ille mutilata propter Christum cerneret mēbra, atque fidei eorum constantiam inde colligeret, la-
biis

biis ipse suis cicatrices eorum exofculari & venerari dedignatus non est, gratiam se ofculo eiusmodi & benedictione eorum percipere confusus. hæc ille libro 8. cap. 26. quæ omnia fere descripsit ex Theodorito, qui etiam scribit, Constantinum episcopos illustriores, suæ ipsius mensæ fecisse participes, libr. 1. historiæ ecclesiast. cap. 11.

In epistolis quoq; suis Constantinus episcopos honorabat; ad Eusebium enim scribens inquit: Quæ fuerint à sanctitate tua præscripta, & Deus te frater charissime diu florentem seruet. Eusebius libr. 2. de vita Constantini, cap. 45.

Item ad Macarium episcopum: Restat tua sanctitas. idem libro 3. eiusdem operis, cap. 31.

Item ad episcopos in Tyri synodo cōgregatos: De cætero vestræ sanctitatis partes. idem Eusebius lib. 4. cap. 42.

Item ad episcopos, qui ad Nicænā synodum venire non potuerunt: Nos ipsos à scanda illa conscientia & societate retrahamus, fratres reuerendissimi. apud eundem lib. 8. historiæ ecclesiasticæ, cap. 25.

Postremò ecclesiastica testatur historia: Quodd cum piæ memoriæ Cōstantino principi in scripto ob:atæ accusationes contra episcopos fuissent, libellos quidem accusationis accepit, & eisdem, qui accusati fuerant,

rant, episcopis cōuocatis, in eorum conspectu libellos quos acceperat, incendit, dicens: Vos dij estis à vero Deo constituti, ite, & inter vos causas vestras discutite: quia dignū non est, vt nos iudicemus Deos. Hæc sanctus Gregorius lib. 4. epist. 75.

DE MAGNO THEODOSIO.

Cap. 12.

THEODOSIUS imperator Hispanus, qui non minus quàm Constantinus fidem catholicam fouit, episcopos quoque honorauit ac reueritus est. Cum enim Amphilocheus episcopus Arcadium, Theodosij filium, data opera debita reuerentia profectus non fuisset, & imperator veluti filius iniuria affectus esset, grauius cōmotus cum cōuicio episcopum abduci iuberet, ac postea intelligeret, prudentissimè id factū fuisse, vt eo exēplo Theodosius Arrianos expelleret, qui Dei filiū inhonorabant: quā primū ad se Amphilocheum accersuit, & ad pedes eius prouoluit, vt veniā ab eo petit. vt plenius id narrat Nicephorus li. 12. eccle. historiæ, ca. 9.

Notissima quoque historia est, Diuum Ambrosium tēplo exclusisse Theodosium, additis verbis acerrimis: & tamen catholicus imperator, quia in diuinis legibus educatus fuerat, certoque sciebat, quæ nam imperatorum, & quæ etiam episcoporum essent munia; obediuit Ambrosio, & maxima cum

eum reuerentia profecutus est, vt prolixè memorat Nicephorus eodem li. 12. ca. 41.

Addit Sozomenus, se cognouisse, aliud ab Ambrosio cum eodè imperatore factū. Moris erat (inquit) vt imperatores dū sacris interessent, in sacrario sederent maiestatis causa à populi cōsortio separati: Ambrosius autem considerans, eam consuetudinē vel ex assentatione, vel ex ordinis inscitia esse natam, imperatori in ecclesia locum assignauit ante sacrarij cancellos, ita vt populum imperator, imperatorem sacerdotes ordine sedis antecederent: hanc autem optimam cōstitutionem Theodosius imperator approbauit, & successores eius corroborauerunt, ac nos eam ex eo vsque tempore conseruatam cernimus. hæc ille, libro 7. historiæ ecclesiæ, ca. 24.

Theodoritus quoq; eadem cōmemorans, ita scribit: Vbi tempus postulauit, vt imperator dona sacræ mensæ offerret, in sanctuarium ingressus est, & cūm dona obtulisset, intus prope cancellos mansit. at magnus ille Ambrosius non conticuit quidem, sed locorum differētiam eum docuit. ac primum sciscitatur, ecquare egeret: & cūm respondisset imperator, se expectare diuinorum mysteriorum perceptionem, significauit illi per primum diaconum, qui ei ministrabat, ad loca interiora solis sacerdotibus adi-

tum

tum patere, eademq; aliis omnibus inaccessa esse. iubet igitur vt exeat, & cum reliquis laicis consistat. nam purpura, inquit, imperatores, non sacerdotes efficit. quam admonitionem exceperit lubens imperator fidelissimus, responditq; se non animi confidentia inductum, mansisse intra cancellos, sed hanc consuetudinem Constantinopoli didicisse. quare habeo, inquit, etiam pro hac medicina gratiam. tantis & tam eximiis virtutis ornamētis enituit tum episcopus, tum imperator. Hæctenus Theodoritus lib. 5. cap. 12.

Quem in his aliisque secutus Nicephorus, loco paulo antè citato adiungit: Ad hunc modum & imperator & episcopus mirifica enituere virtute, vt mihi decernere facile non sit, vtrum alteri præferam: plurimum sanè illius in dicendo libertatem, huius autem in rebus diuinis religionem; & item illius ardorem, huius sinceram in Deum fidem admiror. & paulo post:

Vix aliquando tandem, inquit Theodosius, quod discrimen sit inter imperatorem & sacrorum antistitem, cognoui. vix veritatis doctorem inueni; vnum namque qui pro dignitate sua episcopali nomine recidè vtatur, Ambrosium reperi: quantum commoditatis obiurgatio, affectione vitiosa carens, si in tempore à viro spectatæ virtutis

B

&

& iustitiæ adhibeatur, adferat, indicans.

Episcopus quoque reuerendissimos appellare solebat idē Theodosius, vt ex duabus eius epistolis liquet, quas Laurentius Surius posuit in tomo 2. conciliorum.

DE THEODOSIO IUNIO-
re. Cap. 13.

THEODOSIUS iunior, nepos magni Theodosij Hispani, piē ac rectē in omnibus à sorore Pulcheria educatus, in honore quoque habuit episcopos. quidenim aliud facere potuisset catholicus imperator, qui quadraginta & duos annos maxima cum pietate imperauit, ita vt vitam ipse & administrationem suam tanquam imperij formam posteritati reliquerit; vt ait Nicephorus lib. 14. historiae ecclesiasticae, cap. 58.

Sed vno tantum exemplo contentus ero, quia (vt mihi quidem videtur) est scitu dignissimum. Cū iniuste diuus Chrysostomus in exilium missus, & illic mortuus ac sepultus esset, plebs Constantinopolitana petiit ab imperatore Theodosio, vt sanctus ille vir ab iniusto exilio reuocaretur: & cū imperatoris permissu eius corpus adducere conarentur; tumulus immobilis prorsus fuit, neque multorum manibus loco moueri potuit. quod vbi imperator cognouit, statim causam eius rei intellexit. itaq; litteris rubrica scriptis, virum sanctum, vt adduci se pate-

se pateretur, obtestatus est. littere ipsæ supra pectus eius positæ, & peruigilium actum, precesq; ad Deum fusæ sunt. ita tumultus se abducentibus facilem prebuit, & sanctus ipse pondus eius leuius redditum, vnà cum baiulis simul ferre visus est. & has fuisse litteras ipsius Theodosij, quas mox adiuugam, Nicephorus ipse auctor est, eodem lib. 14. cap. 43.

Orbis totius doctori & spiritali patri Iohanni sancto, & aurei oris patriarchæ, Theodosius imperator. Corpus tuū itidem vt aliorum, mortuum esse putantes, pater honorande, transferre id, & adducere ad nos, sicuti filij parentum amantes, desiderauimus. cū autem debitum prorsus honorarem, & quantam opus fuit summisionem & modestiā, eam in rem non contulerimus, imperialis fortasse fastus leges in rebus, quibus nos magis quàm imperio ipso honestos esse decuit, secuti: non immeritò voto nostro excidimus. at tu pater patrum verè reuerendissime (nunc enim veluti uiuentem alloquimur) ad desiderium potius nostrum, quàm ad cœptum tuū spectans, veniam da pœnitentibus, qui longè magis quàm alius quisquam pœnitentiam docuisti, & nos vicisti: idoneumq; castigationis desiderio flagranti, erroremq; suum agnoscenti animæ, eo quòd huc vsque red-

itum ad nos tuum detrectaris, exemplum exhibuisti: redde teipsum nobis quæso, redde. ut enim longiore mora & dilatione nos amplius etiam affligas, neque commiserationis visceribus tuis, neque amori & expectationi nostræ dignum est: qui non solum corpus & cineres, sed solam etiam umbram tuam cernere cupimus, litteræ tales fuere, ut ait Nicephorus, penes quem sit earum fides.

DE ALIIS PRINCIPIBUS. Cap. 14.

NON modo Constantinus ac duo Theodosij, sed alij quoque imperatores & principes Christiani episcopos venerati sunt: quorum aliquos breuiter commemorabo.

Ac primum Philippus, primus imperator Christianus, cum precationum in die postremæ vigiliæ paschalis vnâ cum multitudine in ecclesia particeps fieri vellet, fama est non prius ab episcopo, qui tunc ecclesiæ præerat, permittum esse intrare, quàm se confessus fuisset, & inter eos, qui peccatorum vinculis adhuc tenebantur astricti, locumque penitentiam agentibus præstitutum occupabant, se sua sponte collocauisset: episcopumque dixisse, eum nõ alia conditione, nisi istud faceret, propter multa delicta, quæ ab illo ferebantur admissa, aliquando ab ipso in ecclesiam receptum fore.

fore. imperatorem autem alacri animo, & lubenti, episcopo morem gessisse, & ingenuam modestiam, ac religiosam piamque affectionem, Dei timore incitatam, re ipsa declarasse memorant. hæc Eusebius lib. 6. historiæ ecclesiasticæ, cap. 27.

Constantius imperator in epistola ad episcopos Arimini coactos inquit: Vestræ sanctitati minimè obscurum est. auctor Socrates lib. 2. historiæ ecclesiasticæ, ca. 29.

Valentinianus, Valens, & Gratianus, epistola missa episcopis dioeceseos Asiæ, & aliis episcopis, scribunt, beatissimi episcopi: ut est apud Theodororum libro 4. capite 7. addi que Nicephorus, ter beatissimi episcopi. lib. 11. cap. 30.

Fulcheria Augusta quadam in epistola scribit, Anatolium episcopum sanctissimum. & in alia, episcopos reuerendissimos. & rursus: Deus vos custodiat per multos annos sanctissimi, & Deo amantissimi patres. tomo 2. concilioium.

Valentinianus & Martianus in epistola ad Dioscorum: Sanctissimis & beatissimis episcopis: eodem tomo 2.

Leo imperator, eius nominis primus, Anatolio episcopo: Tuæ sanctitati minimè obscurum arbitramur. apud Euagrium lib. 2. historiæ ecclesiasticæ, ca. 9. & alibi: Thalassius reuerendissimus Cæsareæ episcopus. apud

Nicephorum libro. 15. cap. 30.

Basiliscus Imperator, Timotheo reuerēdis-
simo & sanctissimo Alexādriæ archiepisco-
po. & post aliqua, à sanctissimis vbiq̄ue epi-
scopis. retulit Euagrius li. 3. cap. 4. & alibi:
Imperatores ac Cæsares Basilisc⁹, & Marcus,
reuerendissimo & sanctissimo patriarchæ &
episcopo Acatio. idem Euagrius eodem lib.
3. cap. 7. atque eadem commemorat Nice-
phorus lib. 16. cap. 3. & cap. 7.

Zeno Imperator, cæsar semper Augustus,
reuerendissimis Alexādriæ, Ægypti, Libyæ,
& Pentapolis episcopis. Euagrius li. 3. c. 24.

DE EADEM RE.

Cap. 15.

Iustinianus in quinta Synodo generali,
ses. 5. scribit, Cosmę sanctissimo episcopo: &
significamus tuæ sanctitati. vt est in tomo
2. conciliorum. & idem Iustinianus in epi-
stola ad Ioannem papam, inquit: Propera-
uimus hoc ad notitiam deferre vestræ san-
ctitatis per Hypatium & Demetriū beatif-
simos episcopos. codice Iustiniani. titulo,
de summa trinitate. epistola. victor.

Constantinus quartus in Synodo sexta
episcopos vocat sanctissimos. & in fine ad-
iungit: Bene valete sacratissimi auxiliores
pietatis.

Constantinus & Irene, in epistola ad se-
cundam synodum Nicenam, episcopos ap-
pellant

pellant sanctissimos. tomo 3. conciliorum.

Basiliscus Imperator, oratione ad octauam
synodum: Vestra sanctitas, Deo amantif-
simi summi sacerdotes. & iterum: Deo
amicissimi summi sacerdotes: & omnibus
sanctissimis episcopis.

Clodouæus quoque rex Galliæ ad episco-
pos cōcilij Aurelianensis scripsit: Dominis
sanctis, & apostolica sede dignissimis episco-
pis, Clodouæus rex. Beatitudinem vestram
præterire non potuit.

Eringius Hispaniarum rex, in concilio
secundo Toletano, episcopos vocat sanctif-
simos patres, & reuerendissimos patres. &
idem rex in concilio 13. inquit: Sanctissimi,
religiosa pietate excolendi pontifices.

Ac semper in Hispania episcopi in ma-
gna veneratione fuerūt & sunt, non solum
apud cæteros omnes, sed etiā apud catho-
licos reges, quorū consiliarij existūt, & qui-
bus hodie quoque sunt reuerēdi in Christo
patres, & archiepiscopi admodū reuerēdi.

Innocentius quoque tertius ait: Reges &
principes archiepiscopis & episcopis suis
(sicuti debent) reuerenter assurgunt, & eis
iuxta se venerabilem sedem assignant. cap.
solitæ. de maioriāte & obedientia.

Postremò in regnis Hispaniarum & in
regno Polonię, & vbiunque religio catho-
lica viget (præterquàm in quibusdam Italiæ

32 DE DIGNITATE
prouinciis) episcopi reuerēter & honorificē
ab omnibus coluntur; à dynastis etiam &
principibus: qui quo magis pij & orthodoxi
sunt, eo magis episcopos honorare solent.

Sed illud non est prætereundum, quod
Sozomenus memorie prodidit, in fine libri
Secundi ecclesiasticae historiae: inquit enim,
Constantinum magnū in ecclesia apostolorum
fuisse sepultum, & ab eo consuetudine
ducta Imperatores Christianos in eadem
ecclesia sepeliri, atque episcopos etiam. &
mox adiungit: Quippe cum dignitas sacer-
dotalis imperij dignitati par sit; imo verò in
locis sacris primas partes obtineat.

QVAM SIT INIQVVM
episcopos spernere. cap. 16.

DI VVS Clemens Papa epistola 3. scri-
bit: Siue honor siue iniuria episcopo defe-
ratur, in Christū redundat, cuius locū tenet.

Sanctus Anacletus Papa epistola 2. apo-
stolis decedentibus, in locum eorum succes-
serunt episcopi, quos qui recipit, & verba
eorum, Deum recipit; qui autem eos sper-
nit, eum à quo missi sunt, & cuius fungun-
tur legatione, spernit, & ipse indubitanter
spernetur à Domino.

Octaua Synodus generalis can. 14. qui
diuina gratia spiritualemente sunt digni-
tatem (id est episcopi) ordinem celestis hier-
archiae referunt in terris: quare meritò san-
ctus,

EPISCOPORVM. 33
cimus, vt digno in honore tam a principi-
bus, quàm à cæteris omnibus habeantur.
non oportet itaque, vt principibus, vel viris
militari dignitate præditis, obuiam longissi-
mè procedant ab eorum ecclesiis, nec à mu-
lis, equisve descendant in occursum, aut ti-
midè abiecteque ante genua procidant, vel-
ut adoraturi, imo verò nō accedant ad men-
sas secularium principum, sed cum omni
modestia, quæ spiritualemente debeat dignita-
tem, officia omnibus & debita triuant,
cui vectigal, vectigal, cui honorē, honorem;
dūmodo principes, & pij imperatores agno-
seant sibi æquales episcopos, vt liberè au-
deant reprehendere & increpare, & princi-
pes, & cæteros, qui militari honore fruun-
tur, si quid peccauerint. Si quis verò epi-
scopus post hanc sanctionem, suam deho-
nestauerit dignitatem, cadēs ab honore sibi
per canones debito, vixeritque abiectè secū-
dum veterem & agrestem consuetudinem,
amoueat per annum: & princeps, qui in
caussa fuerit, excommunicetur per biennium.

Patres in concilio Tridentino: Non po-
test sancta synodus non grauiter dolere, au-
diens episcopos aliquos sui status oblitos
Pontificum dignitatem non leuiter deho-
nestare: qui cum regum ministris, regu-
lis, & baronibus in ecclesia & extra indecē-
ti quadam demissione se gerunt, & veluti

inferio-

34 DE DIGNIT. EPISCOPORVM.
inferiores ministri altaris nimis indignè, nō
solum locum cedunt, sed etiam personaliter
illis inferuiunt. Quare hæc & similia dete-
stans sancta synodus, sacros canones om-
nes, conciliaque generalia, atque alias apo-
stolicas functiones ad dignitatis episcopalis
decorem & grauitatem pertinentes reno-
uando præcipit, vt ab huiusmodi in poste-
rum episcopi se abstineant, mādans eisdem,
vt tam in ecclesia, quàm foris suum gradum
& ordinem præ oculis habentes, vbique se
patres, & pastores esse meminerint; reliquis
verò tam principibus, quàm cæteris omni-
bus, vt eos paterno honore ac debita reue-
rentia prosequantur. sess. 25. cap. 17.

Beatus Ignatius, D. Ioannis euangelistæ
discipulus, epist. 3. inquit: Si vobis episcopi
non obediunt omnes clerici, omnesque
principes, atq; reliqui populi, nō solū infam-
es, sed etiam extorres à regno Dei, & con-
fortio fidelium, ac à limitibus sanctæ Dei ec-
clesiæ alieni erunt: eorum enim est vobis obe-
dire vt Deo, cuius legatione fungimini. c. si
autem. 11. quæst. 3.

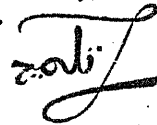
Ad summam, qui episcopos spernit, o-
culos Domini, clauas, & columnas ecclesia
spernit, angelos atque Deos spernit: po-
strēmò hierarchiam ecclesiasticam subuer-
tit, atque in eis Christum Dominū spernit.

FINIS.

APPROBATIO.

Hoc de Episcoporum dignitate *summarium*
à Reuerendissimo D. Iacobo Simanca Pacensi
Episcopo diligentissimè ac doctissimè exceptum
& subductum, piorum omnium lectione dignum
censemus, & ad ecclesiasticam auctoritatē asse-
rendum valde opportunū iudicamus; testamurq;
nihil habere quod quemquā piè de catholica ve-
ritate sentientem offendere possit. Datum Ant-
uerpiæ pridie festi S. Michaelis, 1574.

Ben. Arias Montanus.



Hoc de Episcoporum dignitate opuscu-
lum hac tempestate vtilissimum est, & vt
imprimatur & ab omnibus legatur, dignif-
simum: in eo, quod sanctæ Catholicæ Ro-
manæ ecclesiæ religionem vel bonos mores
offendat, nihil continetur.

Ita est, Henricus Zibertus Dunghen, Cano-
nicus Antuerpiensis, S. T. Doct.

